

САОПШТЕЊЕ НАЦИОНАЛНОГ САВЕТА ЗА КУЛТУРУ ПОВОДОМ УГРОЖАВАЊА ГРАЂАНСКИХ ПРАВА САМОСТАЛНИХ УМЕТНИКА

Упркос томе што је Заштитник грађана, у свом Закључку (13-6-1232/16. дел. бр. 9326, 16. март 2016.) „утврдио пропусте у раду Министарства културе и информисања и Града Београда на штету остваривања права грађана и сагласно члану 31. став 2. Закона о Заштитнику грађана, упутио препоруку органима ради отклањања уочених недостатака у раду, као и у циљу унапређења остваривања права грађана и спречавања сличних пропуста у будућности“, упркос томе што је „супротно начелима владавине права и правне сигурности да више година у правном промету дејство производе одредбе које нејасно, недоречено и на различите начине уређују исто правно питање, односно правно питање уопште не уређују препуштајући органима да правну празнину попуњавају праксом (радом) која нема адекватно нормативно упориште“, као и чињеници да су „органи управе дужни да у обављању својих послова поступају законито, ефикасно, благовремено и у складу са обавезом да странкама у поступку омогуће да што лакше заштите и остваре своја права и правне интересе“ – држава, преко својих органа власти, наставља да угњетава једну категорију грађана – самосталне уметнике. Наиме, после три године, Пореска управа поново на адресе самосталних уметника шаље опомене у којима се самосталним уметницима налаже да одмах, а најкасније у року од пет дана од дана пријема опомене, измире дуговања за доприносе за ПИО и здравствено осигурање. Национални савет за културу подсећа на чињеницу да самостални уметници нису одговорни за настанак дуга за који их Пореска управа терети и да је дуг, у највећој мери, настао због тога што је град Београд, односно локална самоуправа, која, према Закону о култури, измирује обавезе самосталних уметника за пензијско, инвалидско и здравствено осигурање, годинама уплаћивала средства за то осигурање с великим закашњењем, због чега је Пореска управа самосталним уметницима књижила дуг и обрачунавала камате на тај дуг.

Крајем 2013, када је Пореска управа први пут почела да шаље опомене самосталним уметницима, Национални савет за културу, Одбор за културу и информисање Скупштине РС и Асоцијација уметничких удружења покренули су иницијативу да се проблем дуга самосталних уметника реши. Позвали су Министарство културе и информисања, Министарство финансија, Пореску управу и Секретаријат за културу града Београда да се укључе у решавање овог питања, и, упркос одрицању од одговорности појединих државних органа и пребацивању надлежности са органа на орган, начињени су неки кораци у правцу налажења решења. Ако ништа друго, Пореска управа је, у очекивању резултата, обуставила слање опомена и одустала од наплате својих потраживања преко блокаде рачуна самосталних уметника. Нажалост, органима власти је понестало решености да се позабаве овим питањем до краја, и иницијатива Националног савета за културу, Одбора за културу и информисање Скупштине РС и Асоцијације уметничких удружења остала је да виси у ваздуху, да би с временом, услед промене у политичким приликама – Скупштина је распуштена, расписани су избори, дуго се чекало на формирање Владе, била заборављена. Одбор за културу Скупштине

РС није више постојао, Влада је била техничка, и Национални савет за културу и Асоцијација уметничких удружења нису имали коме да се обрете са захтевом да се, упркос политичким променама, успостави континуитет у проналажењу решења за проблем који самостални уметници имају због тога што су „Министарство културе и информисања и Град Београд начинили пропусте у раду“ (Закључак Заштитника грађана 13-6-1232/16. дел. бр. 9326, 16. март 2016).

Пошто су најзад све државне структуре употпуњене и формиране, Национални савет сматра да не постоји више ниједна препрека за то да се најзад дође до одрживог решења за поменути проблем. Национални савет за културу позива Министарство културе и информисања да у међувремену, док се одрживо решење не нађе, затражи од Министарства финансија да одустане од најављене принудне наплате од самосталних уметника дуговања насталих по основу доприноса за ПИО и здравствено осигурање. Национални савет за културу сматра да ова мера – принудна наплата, уколико се спроведе у складу с најавом, може довести до несагледивих последица по националну културу. Национални савет подсећа на чињеницу да култура у Србији у великој, ако не и у највећој мери почива управо на раду самосталних уметника и да су, између осталог, управо њихова дела – оно што ову земљу чини препознатљивом и јединственом на културној мапи човечанства. Национални савет скреће пажњу јавности на недалековиду и лицемерну позицију државе, која не показује никакву бригу према условима у којима ти људи живе и раде и према њиховим основним грађанским правима, али у исто време не преза од тога да у маркетиншке сврхе, када сматра да то доприноси побољшању слике о њој, употребљава резултате њиховог рада онда када ти резултати, без икакве државне подршке и помоћи и искључиво захваљујући личном труду и таленту самих уметника, стекну међународно признање.